

ZAŁOŻENIA DO OPRACOWANIA STRATEGII ROZWOJU KRAJU 2007 – 2015
PODSTAWOWE INFORMACJE

Zaakceptowane przez Radę Ministrów w dniu 31 stycznia 2006 r.

I. WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (SRK) zostanie opracowana przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju tj. równorzędnym traktowaniu trzech podstawowych filarów: gospodarczego, społecznego i środowiskowego. Będzie ona podstawowym dokumentem strategicznym w obszarze społeczno-gospodarczym. Dokument ten:

- nakreśli wizję Polski w 2015 roku, wskazując miejsce i rolę Polski w gospodarce Unii Europejskiej i w gospodarce globalnej,
- odniesie się do wyzwań związanych ze społeczeństwem informacyjnym i gospodarką opartą na wiedzy,
- wskaże na poziom życia polskich obywateli, który będziemy chcieli osiągnąć w stosunku do innych krajów UE,
- określi główne kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Polski na najbliższe lata i jakie należy stworzyć warunki, aby ten rozwój zapewnić,
- określi także rolę administracji publicznej, jako czynnika wspierającego rozwój kraju efektywnie spełniającego usługową funkcję wobec obywateli państwa.

SRK będzie spajać wszelkie działania rozwojowe podejmowane na rzecz poprawy warunków społeczno-gospodarczych. Jej zadaniem będzie odważne, lecz jednocześnie realistyczne zaprogramowanie rozwoju i modernizacji kraju, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości wykorzystania obecności Polski w UE, a także wszystkich zasobów i atutów, które nasz kraj posiada na rzecz poprawy jakości życia oraz dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Pozwoli ona na integrację i koordynację polityki spójności z innymi politykami współfinansowanymi z funduszy unijnych, takich jak Wspólna Polityka Rolna i Wspólna Polityka Rybacka oraz innych polityk zagranicznych i krajowych.

SRK będzie nadrzędną wieloletnią strategią rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, stanowiącą bazę odniesienia dla innych strategii i programów, która powinna stanowić użyteczne narzędzie zarówno dla polityki wewnętrznej, jak i odpowiadać potrzebom elastycznego odnoszenia się do propozycji unijnych. Dokument ten będzie przesłanką dla przygotowywania Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO) i programów operacyjnych, a także rządowych i samorządowych programów rozwoju.

W odpowiedzi na proces globalizacji i wyzwania stawiane przez odnowioną Strategię Lizbońską, Polska musi posiadać nowoczesną politykę rozwojową, która pozwoli na zmniejszenie dystansu rozwojowego do bogatszych państw Unii Europejskiej. Polityka ta powinna wykorzystywać te cechy polskiej gospodarki i polskiego społeczeństwa, które mogą stanowić źródło przewagi komparatywnej naszego kraju (m.in. relatywnie młodą i coraz lepiej wykształconą siłę roboczą, relatywnie duży i rozwojowy rynek). Polityka ta opierać się będzie na konsekwentnym budowaniu społeczeństwa i gospodarki opartej na wiedzy, bez której niemożliwe jest osiągnięcie priorytetów Strategii Lizbońskiej. Jednocześnie polityka musi zmierzyć się z faktem, że Polska należy do najbiedniejszych państw rozszerzonej Unii Europejskiej: polski Produkt Krajowy Brutto liczony na mieszkańca według parytetu siły nabywczej wynosi ok.49%¹ średniej Unii Europejskiej dla 25 krajów i ok. 45% dla „krajów piętnastki”, cechy strukturalne polskiej gospodarki są generalnie niekorzystne, a położenie

---

¹ w 2004 r., źródło EUROSTAT

geograficzne Polski wraz z państwami bałtyckimi stanowi wschodnią, peryferyjną granicę UE.

Wysiłek rozwojowy, jaki musi podjąć Polska, jest wyzwaniem dla wszystkich obywateli, dla rządu i samorządów terytorialnych, instytucji pozarządowych, przedsiębiorstw, placówek oświatowych i instytucji naukowych. Nikt nas w tym nie zastąpi, bowiem tylko społeczeństwa zdeterminowane do sprostania wyzwaniom – nawet za cenę trudności i kosztów, wynikających z konieczności dokonywania stałej restrukturyzacji – mogą osiągać sukcesy. Szanse na sukces Polski radykalnie zwiększa członkostwo Polski w Unii Europejskiej, co wiąże się za równo z gospodarczymi, społecznymi i politycznymi korzyściami z naszego członkostwa, jak również możliwościami, finansowania znacznej części wydatków ze środków, które do Polski będą napływać z Unii. Jednak podstawowe znaczenie ma stworzenie warunków rozwoju, w tym sprawnego systemu instytucjonalno-regulacyjnego ze sprawną administracją publiczną, warunkującego szybszy rozwoju kraju oraz najlepsze wykorzystanie środków, jakie Polska może pozyskać z funduszy unijnych.

Dla racjonalnego wykorzystania szans płynących z członkostwa konieczne jest przy tym rozwinięcie nowoczesnego programowania rozwoju, bowiem należy podkreślić, że skala dostępnych środków rozwojowych na lata 2007-2013 jest nieporównywalnie większa, niż tych dostępnych w okresie 2004-2006, a poszerzające się uczestnictwo Polski w politykach wspólnotowych i Wspólnym Rynku otwiera przed naszym krajem kolejne szerokie perspektywy.

II. PODSTAWOWE ZADANIA STRATEGII ROZWOJU KRAJU NA LATA 2007-2015

Przygotowana zgodnie z Programem Działania Rządu „Solidarne Państwo” oraz z wykorzystaniem strategii sektorowych i regionalnych, Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 będzie dokumentem, określającym główne cele i priorytety, na których powinny koncentrować się programy i działania rządu oraz innych instytucji publicznych. Wskaże ona sfery, w których skoncentrowane zostanie wsparcie ze środków publicznych, szczególnie z funduszy unijnych. Odnosić się ona będzie także do programów europejskich, w tym do programów współpracy przygranicznej i transgranicznej.

SRK będzie stanowić podstawę dla efektywnego wykorzystania przez Polskę środków rozwojowych na realizację celów społeczno-gospodarczych wydatkowanych zgodnie z zasadą $n+2/n+3$ do roku 2015 i dłużej (stąd horyzont czasowy dokumentu), a zarazem podstawę do pomnażania ilości środków rozwojowych przez szybszy i efektywniejszy wzrost gospodarczy i unikanie marnotrawstwa. SRK pozwoli również na racjonalne zaprogramowanie wykorzystania środków finansowych UE cele polityki spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej.

Szczególnie istotną kwestią jest konieczność uzyskania przez ten dokument jak najszerszego poparcia społeczeństwa, w tym przede wszystkim partnerów społecznych, gospodarczych i środowisk naukowych.

Określone w SRK cele rozwojowe kraju będą zdefiniowane tak, aby:

- były jasne, realne i konkretne,
- były mierzalne,
- można było sformułować działania korygujące w sytuacji, gdy realizacja celów będzie zagrożona,

- możliwa była ocena, w jakim stopniu realizacja celów (lub jej brak) jest wynikiem działań zapisanych w SRK, a w jakim wynikiem działań czynników niezależnych od rządu.

Na dalszym etapie prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 zaproponowane zostaną:

- „ścieżka dojścia”, która zapewni doprowadzenie do realizacji celów Strategii (także na poziomie jej priorytetów),
- system bodźców (tj. wymogi) skierowany do administracji publicznej, zobowiązujący i motywujący do realizacji Strategii,
- oraz system oceny postępu realizacji Strategii (w tym regularna weryfikacja poziomu satysfakcji społeczeństwa).

III. JAKA POLSKA W 2015?

Chcemy, aby Polska w roku 2015 była krajem o wysokim (europejskim) poziomie i jakości życia jej mieszkańców oraz:

- Konkurencyjnym gospodarczo na arenie światowej, uczestniczącym jako atrakcyjny i wiarygodny partner w wymianie gospodarczej z krajami UE,
- O nowoczesnej strukturze gospodarczej, w którym są zaawansowane procesy restrukturyzacji przemysłu,
- Szczególnie ukierunkowanym na rozwój i wzrost wydajności i innowacyjności w przemyśle i usługach,
- Wykorzystującym procesy globalizacji produkcji i usług do wzrostu zatrudnienia oraz podniesienia jakości kapitału ludzkiego i poprawy konkurencyjności gospodarki,
- Posiadającym funkcjonalną i efektywną oraz właściwie zabezpieczoną techniczną infrastrukturę transportową, społeczną i z zakresu ochrony środowiska,
- Przeciwdziałającym skutecznie zagrożeniom naturalnym oraz spowodowanym działaniami człowieka,
- Współdziałającym aktywnie w sposób systemowy z europejskimi i międzynarodowymi systemami bezpieczeństwa,
- Zapewniającym obywatelom poczucie bezpieczeństwa,
- Dążącym do osiągnięcia PKB na mieszkańca i siły nabywczej dochodów ludności, zbliżonych do poziomu UE,
- Dysponującym sprawnym, niedrogim i efektywnym systemem administracji publicznej, opartej na technologiach informacyjnych i komunikacyjnych, z pełnym dostępem obywatela do informacji, oraz na ograniczonym do niezbędnego minimum zakresie interwencji administracji w życie gospodarcze oraz prywatne życie obywateli,

- Opartym na wiedzy i szerokim wykorzystaniu technologii informacyjnych i komunikacyjnych we wszystkich dziedzinach gospodarki i usług społecznych, dostępnych dla każdego obywatela,
- Promującym rozwój kapitału intelektualnego, zarówno w odniesieniu do osób, jak i organizacji,
- O wysokim współczynniku aktywności zawodowej ludności i niskim poziomie bezrobocia, mobilności społeczno-zawodowej, którego społeczeństwo posiada wysoki poziom wykształcenia i nieustannie podnosi swoje kwalifikacje,
- Skutecznie ograniczającym zakres biedy i margines wykluczenia społecznego, oraz promującym integrację społeczną,
- Zdecentralizowanym w wymiarze funkcji administracyjnych państwa,
- Dążącym do zachowania spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej,
- Obywatelskim, obfitującym w zróżnicowane formy lokalnej i ponadlokalnej aktywności obywatelskiej, opierającym się na dialogu i współpracy,
- Przyjaznym dla mieszkańców, oraz krajem, w którym chce się mieszkać i do którego chce się wracać, ponieważ jest wygodny, bezpieczny, daje szanse rozwoju, oraz gwarantuje odpowiedni poziom zabezpieczenia społecznego i opieki zdrowotnej,
- Wykorzystującym dla swego rozwoju potencjał Polaków mieszkających za granicą,
- Chroniącym i dbającym o swoje dziedzictwo kulturowe oraz rozwój kultury na poziomie lokalnym, regionalnym i narodowym,
- Wykorzystującym bogactwo zasobów ludzkich, kulturowych i przyrodniczych obszarów wiejskich,
- O dobrym stanie środowiska i bogatej różnorodności biologicznej,
- Realizującym politykę zrównoważonego rozwoju przez integrowanie działań w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej w interesie przyszłych pokoleń,
- Uporządkowanym przestrzennie, udostępniającym i chroniącym swoje zasoby środowiska naturalnego oraz pięknym krajobrazowo.

IV. CELE STRATEGII ROZWOJU KRAJU

Celem strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin.

Przez podniesienie poziomu życia rozumie się wzrost siły nabywczej dochodów w sektorze gospodarstw domowych, ułatwienie dostępu do edukacji i szkolenia, co prowadzi do podwyższenia poziomu wykształcenia społeczeństwa i podnoszenia kwalifikacji obywateli, wzrostu zatrudnienia i wydajności pracy, skutkujące zarówno obniżeniem bezrobocia, jak i zwiększeniem poziomu aktywności zawodowej, oraz poprawę zdrowotności mieszkańców Polski.

Przez podniesienie jakości życia rozumie się istotną poprawę stanu i wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli, życie w czystym, zdrowym i sprzyjającym środowisku przyrodniczym, uczestnictwo w kulturze, przynależność do zintegrowanej, pomocnej wspólnoty lokalnej, umożliwiającej lepszą harmonizację życia rodzinnego i zawodowego, możliwość artykulacji i realizacji poglądów w społeczeństwie obywatelskim.

Podniesienie poziomu i jakości życia ma umożliwić polityka państwa pozwalająca na szybki, stabilny rozwój gospodarczy w perspektywie długookresowej, oparta na inwestycjach w B+R, oraz trwale uzyskanie warunków społecznych zapewniających europejski poziom i jakość życia obywateli i rodzin w kraju i wspólnotach lokalnych. Funkcjonowanie wspólnoty i jej bezpieczeństwo powinno być oparte o zasadę subsydiarności. W sytuacjach zagrożeń przerastających możliwości reagowania społeczności lokalnej powinna mieć wsparcie właściwych organów administracji publicznej. Cel ten osiągnięty być może tylko w warunkach pielęgnowania i zachowania dziedzictwa kulturowego Polski oraz dbałości o zasoby naturalne naszego kraju. Cel ten nie może zostać osiągnięty w sytuacji znaczących rozbieżności poziomu rozwoju regionów i społeczności lokalnych, marginalizacji obszarów wiejskich oraz przy braku poszanowania dla ładu przestrzennego Polski.

V. UWARUNKOWANIA OSIĄGNIĘCIA CELU GŁÓWNEGO STRATEGII ROZWOJU KRAJU

Podstawowym warunkiem realizacji celów Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 jest poprawa systemu instytucjonalno-regulacyjnego.

Uzyskanie szybkiego, zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Polski nie jest możliwe bez poprawy systemu instytucjonalnego oraz mechanizmów regulacyjnych kraju. Należy podjąć systemowe działania reformatorskie w następujących obszarach: administracja publiczna, finanse publiczne, bezpieczeństwo powszechne, sposób stanowienia prawa i jakość prawa (w tym jego uproszczenie), egzekwowanie prawa, zwalczanie nieprawidłowości w życiu publicznym.

Zmiany regulacyjne muszą dotyczyć większości obszarów życia społecznego i gospodarczego. Niewiele jest dziedzin, które nie wymagają w tym zakresie radykalnych reform. Do najważniejszych zmian regulacyjnych należą: sfinalizowanie procesu uproszczeń zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, reformy sektorowe (rynek komunikacji elektronicznej, elektroenergetyka, transport), uporządkowanie przepisów z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, systemu bezpieczeństwa powszechnego, sądownictwa oraz systemu ochrony zdrowia.

Niezbędna jest również konsolidacja finansów publicznych, w szczególności stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania sektora finansów publicznych, dokonania racjonalizacji wydatków publicznych oraz zapewnienia budżetowi państwa stabilnych źródeł dochodów.

Zmiany prawne, o których mowa stworzą warunki do przyspieszonego rozwoju, w wyniku którego m. in. w istotny sposób zmniejszy się dystans gospodarczy w stosunku do innych państw UE, nastąpi zwiększenie zdolności instytucji publicznych do wypełniania ich zadań, a także wzrost satysfakcji mieszkańców Polski i firm działających w Polsce poziomu usług świadczonych przez sektor publiczny.

VI. PRIORYTETY SRK - DZIAŁANIA DO PODJĘCIA

Cel główny oraz cele strategiczne, a także problemy społeczno-gospodarcze wynikające z zapóźnień rozwojowych oraz niedoinwestowania polskiej gospodarki pozwalają wyodrębnić priorytety, określające główne obszary działań, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie celów SRK. Priorytetami są:

- WZROST KONKURENCYJNOŚCI I INNOWACYJNOŚCI GOSPODARKI
- POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY PODSTAWOWEJ: TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ,
- WZROST ZATRUDNIENIA I PODNIESIENIE JEGO JAKOŚCI
- BUDOWA ZINTEGROWANEJ WSPÓLNOTY, SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA I ZASAD WSPÓŁPRACY
- ROZWÓJ REGIONALNY I PODNIESIENIE SPÓJNOŚCI TERYTORIALNEJ

Dla powyżej przedstawionych priorytetów i zawartych w nich działań zostanie przedstawiony system bodźców skierowany do administracji publicznej oraz system oceny postępu ich realizacji.

Priorytet 1: Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki

SRK zakłada znaczące podwyższenie konkurencyjności zarówno przedsiębiorstw, jak i regionów, niezbędne dla osiągnięcia wzrostu gospodarczego kraju i zatrudnienia oraz zamożności jego obywateli. Wzrost konkurencyjności osiągnąć można przez:

- a) rozwój przedsiębiorczości przez tworzenie przyjaznego otoczenia prawnego, finansowego oraz instytucjonalnego przyczyniającego się do wzrostu przedsiębiorstw, w tym w szczególności sektora MŚP, oraz kształtowanie postaw przedsiębiorczych,
- b) znaczące zwiększenie dostępu do zewnętrznego finansowania inwestycji, zarówno w formie długu, jak i kapitału, w szczególności inwestycji o wysokim poziomie innowacyjności przeprowadzanych przez nowopowstałe podmioty, w tym zakładane przez osoby wywodzące się ze środowisk naukowych i planujące komercyjne wykorzystanie wyników prowadzonej działalności naukowej,
- c) podniesienie poziomu technologicznego gospodarki przez inwestowanie w badania i rozwój, w tym w technologie środowiskowe, rozwój instytucji zajmujących się transferem technologii z nauki do gospodarki upowszechnienie innowacji w gospodarce,
- d) rozwój społeczeństwa informacyjnego, zwłaszcza przez informatyzację relacji biznesu i administracji publicznej (obsługa administracyjna i finansowa, bazy danych itp.), e-administracja,
- e) rozwój komunikacji elektronicznej nakierowanej przede wszystkim na wzrost wydajności w usługach, np. w takich dziedzinach jak: e-zdrowie, e-praca, e-nauczanie,
- f) rozwój kooperacji i promocja rozwoju sieci współdziałania gospodarczego, również w wymiarze międzynarodowym,
- g) rozwój sektora usług

- h) dokończenie restrukturyzacji schyłkowych sektorów przemysłowych,
- i) zmiany strukturalne w rolnictwie i rybołówstwie.

Priorytet 2: Poprawa stanu infrastruktury podstawowej: technicznej i społecznej

Dla przyspieszenia wzrostu gospodarczego i podniesienia poziomu życia mieszkańców Polska musi wykonać ogromny wysiłek zbudowania - często od podstaw - podstawowej infrastruktury warunkującej prowadzenie konkurencyjnej działalności przez przedsiębiorców oraz osiągnięcie europejskiego poziomu cywilizacyjnego mieszkańcom kraju. Potrzebne są inwestycje w infrastrukturę:

- a) transportową – przede wszystkim drogi o znaczeniu europejskim, autostrady, drogi krajowe. Niezbędna jest również poprawa stanu i sieci dróg lokalnych. Polska wymaga także inwestycji w koleje oraz lotniska. Niebagatelne znaczenie będzie mieć infrastruktura portowa, zwłaszcza porty morskie. Poprawa stanu infrastruktury drogowej ma na celu rozszerzenie wpływów gospodarczych Polski, przyciągnięcie inwestorów zewnętrznych, podniesienie komfortu życia w naszym kraju i wzrost bezpieczeństwa publicznego w naszym kraju. Podstawą tych prac powinna być optymalizacja systemu transportowego Polski przy uwzględnieniu kosztów zewnętrznych płaconych przez społeczeństwo i gospodarke,
- b) energetyczną,
- c) techniczną – kluczową z punktu widzenia lokalizacji inwestycji,
- d) ochrony środowiska – inwestycje w ochronę zasobów wodnych, poprawiające czystość i jakość wody oraz powietrza, zapewniające oszczędność energii, zabezpieczające przed katastrofami naturalnymi itp.
- e) edukacyjną – obiekty edukacyjne i infrastruktura informatyczna zapewniająca łatwy i równy dostęp wszystkich obywateli do edukacji, a także przyczyniające się do podnoszenia jakości kształcenia,
- f) kultury – obiekty kultury o znaczeniu lokalnym, regionalnym i krajowym,
- g) zdrowia – obiekty służące świadczeniu usług zdrowotnych podnoszących dostępność tych usług dla wszystkich grup ludności oraz poprawiające jakość usług zdrowotnych, infrastruktura z zakresu ratownictwa medycznego,
- h) socjalną – obiekty służące świadczeniu usług dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz dla dzieci i młodzieży, w tym również dla osób wykluczonych społecznie, ponoszących dostępność do tych usług i ich jakości oraz zmniejszających skalę występującego w kraju zjawiska wykluczenia,
- i) sportową – obiekty sportowe o znaczeniu lokalnym, regionalnym i krajowym, w tym obiekty umożliwiające aktywne spędzanie czasu wolnego,
- j) teleinformatyczną – technologie informacyjne i komunikacyjne,
- k) wymiaru sprawiedliwości i porządku publicznego – inwestycje w przedsięwzięcia mające na celu poprawę jakości usług publicznych świadczonych przez jednostki wymiaru sprawiedliwości na rzecz

przedsiębiorców, usprawnienie działania i ułatwienie dostępu obywateli do wymiaru sprawiedliwości oraz poprawę bezpieczeństwa obywateli,

- l) infrastruktury mieszkaniowej.

Priorytet 3: Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości

Polska potrzebuje, w możliwie krótkim czasie, utworzenia dużej liczby nowych miejsc pracy, o wysokiej jakości dla osób młodych i wykształconych. Takie miejsca pracy mogą powstać w przemyśle i usługach, w sytuacji wysokiego wzrostu gospodarczego, któremu towarzyszy popyt na informatyzację, innowacje i nowe technologie.

Polska potrzebuje również znacznej liczby nowych miejsc pracy dla osób z niskim poziomem wykształcenia, którzy ze względu na wiek i inne przyczyny nie są w stanie jej kontynuować. Takie miejsca pracy można stworzyć względnie łatwo w budownictwie lub mieszkalnictwie.

Zważywszy na cechy współczesnej gospodarki i rynku pracy SRK zakłada następujące działania związane z rynkiem pracy:

- a) konieczność zmniejszenia obciążeń pracodawców, utrudniających im tworzenie nowych miejsc pracy,
- b) znaczące uelastycznienie rynku pracy w Polsce,
- c) rozwijanie instytucji dialogu społecznego i wzmocnianie negocjacyjnego systemu stosunków między pracownikami i pracodawcami,
- d) działanie na rzecz równości szans na rynku pracy, walkę z dyskryminacją, wykluczeniem społecznym i nierównością dostępu do kwalifikacji i pracy,
- e) upowszechnianie kształcenia ustawicznego, podnoszenie jakości kształcenia i szkoleń zawodowych oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy,
- f) dostęp każdego gospodarstwa domowego do internetu i telefonu,
- g) poprawę bezpieczeństwa i warunków pracy.

Poprawa wykształcenia i kwalifikacji osób pracujących i wchodzących na rynek pracy będzie osiągnięta przez m.in. upowszechnienie i poprawę jakości edukacji przedszkolnej, podniesienie jakości kształcenia w szkołach na wszystkich szczeblach oraz przez zwiększenie odsetka osób dorosłych doszkalających się w systemie lub poza nim.

Zakłada się także podniesienie poziomu zdrowotności mieszkańców Polski, jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, w tym upowszechnienie aktywnego sportowego stylu życia obywateli w każdej grupie wiekowej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, przez wzmocnienie wspierającej roli państwa na rzecz wszelkich inicjatyw społecznych w tym zakresie.

Priorytet 4. Budowa zintegrowanej wspólnoty, systemu bezpieczeństwa i zasad współpracy

Jakość życia wyznaczona jest również przez zintegrowanie społeczności, w której człowiek żyje, wspólnoty współdziałającej, w której każdy człowiek i każda rodzina oczekiwać mogą pomocy i wsparcia w sytuacji trudnej, i w której mogą artykułować swoje potrzeby i działać na rzecz dobra wspólnego. Wspólnota tego rodzaju wymaga przede wszystkim zapewnienia

bezpieczeństwa i poczucia bezpieczeństwa rozumianego jako zapobieganie i zmniejszenie przestępczości, oraz zagrożenia terrorystycznego, katastrof naturalnych spowodowanych działalnością człowieka, a także podejmowanie inicjatyw edukacyjnych w zakresie rozpowszechniania wiedzy na temat radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Wspólnota tego rodzaju wymaga także poczucia istotności wpływu człowieka na sprawy społeczne.

Ważnym elementem SRK jest budowanie tego rodzaju zintegrowanych i obywatelsko świadomych wspólnot przede wszystkim na poziomie lokalnym. Ważne jest wspieranie inicjatyw w zakresie lokalnego rozwoju gospodarczego, tworzenia miejsc pracy, edukacji, dobroczynności itd. Istotnym celem rządu i samorządu terytorialnego powinno być wspieranie społeczeństwa obywatelskiego – możliwości ekspresji i artykulacji interesów i potrzeb oraz działania na rzecz ich realizacji.

Przy współpracy z lokalnymi społecznościami należy dążyć do tworzenia efektywnych lokalnych systemów bezpieczeństwa oraz wspierać działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa lokalnego, w szczególności mające na celu ograniczenie najbardziej dokuczliwej dla obywateli przestępczości pospolitej.

Priorytet 5: Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej

Polska jest krajem zróżnicowanym regionalnie. Istotne różnice w poziomie rozwoju oraz w jego uwarunkowaniach występują zarówno między regionami, jak i wewnątrz regionów. Kluczem do rozwoju kraju będzie w najbliższych latach zdolność do wykorzystania przez regiony i społeczności lokalne ich własnych zasobów rozwojowych oraz umiejętność pozyskania przez nie inwestorów zewnętrznych.

Dla osiągnięcia celów rozwojowych Polski najważniejsze będzie:

- zapewnienie ładu przestrzennego kraju,
- decentralizacja procesów rozwojowych i idąca za tym decentralizacja finansów publicznych, powodująca zwiększenie roli samorządów terytorialnych w inwestowaniu w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz w gospodarczy rozwój regionów, wykorzystanie potencjału lokalnego,
- rozwój obszarów metropolitalnych, jako „lokomotywy” postępu,
- rozwój obszarów wiejskich, które stanowią obecnie obszar marginalizacji gospodarczej, społecznej, edukacyjnej i kulturowej kraju.

Kluczowym będzie znalezienie związków między: metropoliami oraz terenami zurbanizowanymi i otaczającymi je: terenami wiejskimi i małymi miasteczkami. Zasadniczym celem powinno być umożliwienie terenom przylegającym wykorzystania relatywnych przewag wielkiego miasta: skorzystanie z tworzonych miejsc pracy, możliwości kooperacji gospodarczej, uczestnictwa w infrastrukturze społecznej i kulturalnej. Skorzystanie to możliwe będzie tylko pod warunkiem świadomego zaprogramowania rozwoju w tym kierunku: zbudowania powiązań komunikacyjnych między metropolią lub terenem zurbanizowanym i ich otoczeniem, powiązań gospodarczych, usługowych, kulturalnych itp. Powiązania te powinny być promowane zarówno przez administrację rządową, jak i samorządową.

Odrębnym celem SRK jest wspieranie obszarów najslabiej rozwiniętych. Należą do nich przede wszystkim województwa Polski Wschodniej. Województwa: warmińsko-mazurskie,

podlaskie, lubelskie, podkarpackie i świętokrzyskie cechują się najniższym PKB na mieszkańca w UE. Nadanie impulsu rozwojowego tym terenom i podniesienie ich poziomu rozwoju gospodarczego oraz wskaźników uczestnictwa w życiu społecznym (edukacja, praca, zdrowie) stanowią odrębny, istotny cel SRK.

Wymienione cele i priorytety SRK będą uwzględniały specyfikę obszarów wiejskich tak, aby stosowane instrumenty doprowadziły do istotnej poprawy dostępności do edukacji, aktywności zawodowej i wyrównywania poziomu i jakości życia mieszkańców wsi.

VII. SPÓJNOŚĆ Z INNYMI STRATEGIAMI I PROGRAMAMI

Przy opracowaniu SRK wykorzystane zostaną strategiczne i programowe dokumenty rządu RP oraz Wspólnoty Europejskiej.

Spośród dokumentów krajowych, podstawą przygotowania Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015 będzie Program Działania Rządu RP „Solidarne Państwo” oraz inne dokumenty strategiczne rządu, m.in. Krajowy Program Reform, Program Konwergencji, Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Strategia Bezpieczeństwa Narodowego RP, Program Zapobiegania Przestępczości i Antyspołecznym Zachowaniom, Krajowy Program Rozwoju Wsi, Strategia ochrony środowiska, Strategia rozwoju transportu, strategię sektorowe, strategię rozwoju województw i inne. Pozwoli to na koordynację z innymi strategicznymi dokumentami, tak by wszystkie działania rozwojowe podejmowane w Polsce wzajemnie się uzupełniały.

Do tych drugich należą Strategia Lizbońska, Strategia Zrównoważonego Rozwoju UE (COM (2005) 658), Polityka spójności 2007-2013 wspierająca wzrost gospodarczy i zatrudnienie: Strategiczne Wytyczne Wspólnoty, Zintegrowane wytyczne w sprawie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia na lata 2005-2008, oraz unijne dokumenty strategiczne odnoszące się do poszczególnych obszarów takich jak: zatrudnienie (Agenda Społeczna), bezpieczeństwo powszechne (Europejska Strategia Bezpieczeństwa), rola młodzieży w promowaniu wzrostu i zatrudnienia UE (Europejski Pakt na rzecz Młodzieży), Program „Edukacja i Szkolenia” 2010, społeczeństwo informacyjne (program ramowy na rzecz Konkurencyjności i innowacji (CIP), 7 Ramowy Program Badań Rozwoju Technologicznego i Prezentacji 2007-2013, i2010-Europejskie społeczeństwo informacyjne na rzecz wzrostu i zatrudnienia), rozwój nauki i jej zastosowanie (komunikaty KE: Common Action for Growth and Employment: The Community Lisbon Programme, COM(2005)330 oraz More Research and Innovation – Investing for Growth and Employment COM(2005)488). Istotnym źródłem dla opracowania SRK są sugestie III Raportu Kohezyjnego, wyniki prac nad Nową Perspektywą Finansową, a także projekty rozporządzeń Rady dotyczące okresu programowania 2007-2013.

Z drugiej strony SRK będzie stanowiła punkt odniesienia do przygotowania Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, Krajowego Planu Strategicznego dla Obszarów Wiejskich, Strategii Rozwoju Rybołówstwa na lata 2007-2013 oraz wynikających z nich programów operacyjnych, a także będzie dokumentem orientującym dla innych programów rządowych i opracowywanych przez samorządy województw.

Spójność między politykami wspólnotowymi i dokumentami programowymi UE i Polski prezentuje schemat w załączniku 2.

VIII. ZAŁOŻENIA SYSTEMU WDRAŻANIA

Instrumentami służącymi realizacji SRK na lata 2007-2015 będą przede wszystkim instrumenty realizacji Krajowego Programu Reform i Programu Konwergencji oraz programy operacyjne, przygotowywane w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013, Program Operacyjny Rozwój Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Program Zrównoważonego Rozwoju Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich, programy rządowe, oraz inne służące realizacji określonych problemów i zagadnień rozwojowych.

Powyższe programy będą wdrażane z wykorzystaniem funduszy unijnych, innych środków zagranicznych (tj. EOG, EBI, itp.), krajowych środków publicznych oraz środków prywatnych, ze szczególnym wykorzystaniem mechanizmów partnerstwa publiczno-prywatnego.

IX. ORGANIZACJA PRAC NAD SRK ORAZ HARMONOGRAM PRAC NAD TYM DOKUMENTEM

Proces przygotowania SRK koordynować będzie MRR przy współpracy ministrów właściwych odpowiedzialnych za poszczególne działy. W trakcie opracowywania tego dokumentu wykorzystany zostanie dorobek prac (w tym wyniki szerokich konsultacji społecznych) wykonanych zarówno przy przygotowywaniu Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013, jak i innych strategii i dokumentów programowych, zaakceptowanych przez Rząd RP. W wyniku tych prac powstanie Strategia Rozwoju Kraju - dokument rządowy, ale jednocześnie stanowiący efekt zbiorowego wysiłku ludzi, którzy ją przygotowywali i recenzowali, szczególnie przy uwzględnieniu wyników konsultacji społecznych.

Postęp w realizacji SRK będzie co roku podlegał ocenie. Jej szczegółowe wyniki staną się podstawą zmian i aktualizacji.

Niezbędnym warunkiem skuteczności realizacji strategii jest zapewnienie właściwej jakości systemu administracyjnego, systemów finansów państwa i jakości stanowionego prawa.

Tabela 1. Ramowy harmonogram prac nad Strategią Rozwoju Kraju na lata 2007-2015:

L.p.	Zadanie	Instytucja odpowiedzialna	Terminarz
1.	Przyjęcie założeń SRK przez Radę Ministrów	MRR	styczeń 2006
2.	Powołanie zespołu międzyresortowego i przygotowanie wstępnego projektu SRK	MRR	druga połowa stycznia 2006
3.	Przyjęcie wstępnego projektu SRK przez Radę Ministrów	Rada Ministrów	luty 2006
4.	Konsultacje społeczne wstępnego projektu SRK	MRR	luty 2006 - maj 2006
5.	Przygotowanie prognozy wpływu SRK na środowisko	MRR	koniec kwietnia 2006
6.	Zatwierdzenie SRK przez Radę Ministrów	Rada Ministrów	koniec maja 2006

Zał. 1. Projekt struktury Strategii Rozwoju Kraju

1. Wprowadzenie
  - a) Czym jest Strategia Rozwoju Kraju?
  - b) Powiązanie Strategii Rozwoju Kraju z innymi strategiami i programami
  - c) Polska w świecie i w UE (w tym wsparcie w okresie przedakcesyjnym, członkostwo w UE, strategia lizbońska, polityki UE, międzynarodowe systemy bezpieczeństwa),
  - d) Uwarunkowania realizacji strategii (finansowe, instytucjonalno-regulacyjne)
2. Obecna sytuacja społeczno-gospodarcza i przestrzenna Polski
  - a) poziom horyzontalny
    - sytuacja gospodarcza (makro i mikroekonomiczna),
    - kapitał ludzki (w tym demografia, rynek pracy, integracja społeczna, edukacja, nauka, ochrona zdrowia, organizacje pozarządowe)
    - przedsiębiorczość i innowacyjność
    - infrastruktura, w tym infrastruktura krytyczna
    - bezpieczeństwo powszechne
    - ochrona środowiska i zasoby naturalne
    - administracja publiczna i wymiar sprawiedliwości
    - bezpieczeństwo
    - obszary wiejskie, rolnictwo rybołówstwo
    - aspekty przestrzenne
  - b) poziom regionalny
    - Charakterystyka województw, w tym aglomeracji miejskich i obszarów wiejskich
    - Zróżnicowanie między regionami, w tym sytuacja obszarów Polski Wschodniej
    - Współpraca transgraniczna
3. Wizja Polski do 2015 r.
4. Pozycja Polski/Polska specyfika: analiza i ocena atutów, słabych stron, szans na rozwój oraz zagrożeń dla tego rozwoju (w tym analiza SWOT). Czym Polska różni się od innych krajów? Jak wykorzystać polską specyfikę dla przyspieszenia rozwoju Polski? Jak zapobiec by polska specyfika szkodziła naszemu rozwojowi?
5. Cele Strategii Rozwoju Kraju
6. Uwarunkowania realizacji celów Strategii Rozwoju Kraju
7. Priorytety i dziedziny, w których będą koncentrowane główne działania Strategii Rozwoju Kraju.
8. Polityka rozwoju regionalnego państwa, w tym priorytety rozwoju województw w aspektach polityki państwa oraz polityka regionalna w ujęciu ponadwojewódzkim.
  - a) konkurencyjność gospodarki regionalnej
  - b) regionalne bieguny wzrostu
  - c) regionalne (lokalne obszary problemowe)

- d) środowisko i zasoby przyrodnicze – obszary szczególnego znaczenia z tego punktu widzenia, ich ochrona i wykorzystanie gospodarcze
- e) problemy rynku pracy
- f) problemy demograficzne oraz zdrowia
- g) grupy zagrożone wykluczeniem społecznym
- h) inne specyficzne problemy

9. Wdrażanie SRK

- a) System realizacji
- b) Instrumenty
- c) Harmonogram działań i system bodźców dla sektora publicznego w celu ich realizacji.
- d) Finansowanie, w tym zasady podziału środków na województwa
- e) Monitorowanie i ocena postępu realizacji

Załącznik 2

Spójność pomiędzy politykami wspólnotowymi i dokumentami programowymi UE i Polski

